

Kỹ thuật nuôi dê Bách thảo

1. Đặc điểm:

Dê Bách thảo hiện lành ít phá hoa màu, ăn tạp, năng suất cho thịt, sữa cao. Tầm vóc cao to, đầu dài trán lồi, sống mũi dô, tai to rủ, có hoặc không có sừng, 60% dê có màu lông đen, số còn lại có màu đen đốm trắng, trắng nâu, vàng.

Dê sinh sản nhanh tuối phối giống lần đầu 7 – 8 tháng (P = 19 – 20kg), cứ 7 tháng đẻ 1 lứa, lứa đầu đẻ 1 con, từ lứa thứ 2 trở đi đẻ 2 con. Dê con sơ sinh nặng 1,9-2,5kg. Dê 3 tháng tuổi (lúc cai sữa) nặng 10 – 12kg, dê 6 tháng tuổi (lúc giết thịt) nặng 17 – 20kg. Dê Bách thảo nuôi lấy sữa cho 0,8 – 1,0kg sữa/ngày, gắp 3 – 4 lần dê Cỏ.

2. Cách chọn giống:

Chọn dê cái là con của dê bố và dê mẹ cho nhiều sữa, mắn đẻ, dê con mau lớn, ngoại hình thanh mảnh, đầu nhỏ, nhẹ, mình dài, phần sau phát triển hơn phần trước. Da mỏng, lông nhỏ mịn. Bầu vú to, đều, mềm mại.

Chọn dê đực khỏe mạnh, hăng hái, không khuyết tật, đầu to, ngắn, trán rộng, thân hình cân đối, không quá béo hoặc quá gầy. Phần thân sau chắc chắn, bắp nở đều, 4 chân thẳng, khỏe. Hai hòn cà đều và cân đối. Là con của dê bố mẹ suất sắc, cho nhiều sữa, mắn đẻ, dê con tăng trọng nhanh, khả năng chống bệnh tốt.

3. Thức ăn cho dê:

Thức ăn thô:

- Thô xanh: Các loại lá: mít, xoan, chuối, dâu, keo dậu, sắn dây, keo lá tràm, sim mua và cây bụi khác trên đồi; Các loại cỏ tự nhiên: Cho dê ăn 4 – 7kg cỏ, lá hỗn hợp/ngày/con. Nếu chăn thả chỉ cần cho ăn 2 – 3 kg/ngày/con.

- Thô khô: Cỏ và rơm khô, Thức ăn củ quả: sắn, khoai lang, chuối, bí đỏ, đu đủ, cà rốt,... Rửa sạch, thái mỏng cho ăn 0,2 – 0,8 kg/con/ngày.

- Thức ăn tinh hỗn hợp: Gồm các loại cám gạo, ngô, bột sắn, bột sắn, bột đậu tương rang, rỉ mật đường. Tùy theo lứa tuổi, khả năng sinh sản và tiết sữa cho dê ăn từ 0,2 – 0,8 kg/con/ngày. Tỷ lệ: Bột ngô 25 – 30%, cám gạo 25 – 40%, bột sắn 15 – 20%, bột đỗ tương rang 10 – 20%, Rỉ mật 10 – 20%, khoáng 2%, muối 1%

- Phụ phẩm nông, công nghiệp: Bã đậu phụ, vỏ giá đỗ xanh, bã bia, vỏ và trái cây,... Tuyệt đối tránh thức ăn chua, hôi, mốc, ươn, cho ăn 0,3 – 0,6kg/con/ngày.

4. Chăm sóc nuôi dưỡng:

Dê Bách thảo có thể: chăn thả ban ngày, tối về chuồng ăn thêm cỏ, lá cây. Nuôi nhốt tại chuồng, vận động tại sân chơi. Đảm bảo hàng ngày: Thức ăn khô ráo, không hôi mốc, sạch không lẫn đất cát, uống thỏa mãn nước sạch. Quét dọn vệ sinh sạch sẽ: nền, sân chuồng, máng ăn sạch sẽ. Cách ly con đau ốm và không thả chung đàn.

Chăm sóc dê hậu bị (từ khi cai sữa đến khi phối giống): Cho ăn 2 – 5kg lá cây, cỏ xanh non và từ 0,1 – 0,4kg thức ăn tinh/con/ngày. Chỉ chăn thả hoặc vận động khi trời đã tan sương. Tách riêng dê đực 4 tháng tuổi ra nơi khác. Cho dê cái phối giống lần đầu ở 7 – 8 tháng tuổi, nặng 19 – 20 kg trở lên. Tuổi phối giống lần đầu của dê đực: 7 – 8 tháng tuổi, nặng 25 – 30 kg.

Không dùng Đực giống là bố, dê cái là con hoặc cháu, Đực giống là anh, dê cái là em gái.

5. Chăm sóc dê chữa, dê đẻ:

- Thời gian chữa 146 – 157 ngày. Trong thời gian chữa cần chăn thả dê gần chuồng, nơi bằng phẳng tránh dòn đuôi, đánh đập, tránh xa dê đực giống để tránh nháy dê chữa, dễ sảy thai. Trước khi đẻ 5 – 10 ngày nhốt riêng dê chữa. Dê sắp đẻ bầu vú căng sữa, bụng sa, dịch nhờn chảy nhiều ở âm môn, sụt mông. Cho cỏ khô sạch lót ổ, chuẩn bị đỡ đẻ.

- Dùng khăn sạch, mềm, khô lau nhót từ miệng, tai mũi và toàn thân cho dê sơ sinh. Thất rón bằng chỉ cách cuống rón 4 cm rồi cắt ngoài chỗ thất, sát trùng rón bằng cồn. Để dê con nằm ở ấm, bên mẹ cho đến 4 ngày tuổi (trời rét cần sưởi ấm). Lau sạch bầu vú và phần âm môn dê mẹ. Sau đẻ 30 phút hỗ trợ dê con bú sữa đầu. Để xong cho dê uống nước ấm pha muối 0,5% và ăn cỏ, lá xanh non và thức ăn tinh không ôi, ẩm mốc.

- Từ ngày thứ 4 đến 21 ngày tuổi, nuôi dê con trong cũi, đảm bảo ấm khi trời lạnh, chỗ nằm khô, sạch. Cho bú mẹ 3 – 4 lần/ngày. Khi 10 ngày tuổi tập cho dê con ăn thức ăn dễ tiêu: cháo, chuối chín, bột ngô, đỗ tương rang kỹ nghiền nhỏ mịn và cỏ non sạch, khô ráo.

6. Vắt sữa dê:

- Vệ sinh khi vắt sữa Rửa sạch tay và dụng cụ trước và sau khi vắt sữa. Dùng khăn sạch ướt rửa toàn bộ bầu vú. Lau sạch núm vú, tránh xây xát vú sau khi vắt hết sữa.

- Thao tác vắt sữa Có định người vắt, giờ vắt, không ồn ào khi vắt sữa. Thao tác vắt sữa nhẹ nhàng, đều đặn, thứ tự và nhanh. Sau đó buông tay ra để sữa xuống căng núm vú và lặp lại thao tác trên. Sau cùng vuốt hết sữa đọng trong núm vú.

- Lịch vắt sữa Vắt sữa trước khi cho con vào bú mẹ. Vắt 1 – 2 lần tùy theo lượng sữa mẹ và số dê con đẻ ra.

- Xử lý sữa Vắt sữa xong lọc qua 8 lớp vải màn sạch, rồi đun cách thủy trong nước sôi khoảng 10 – 15 phút mới được sử dụng.

7. Chuồng trại:

- Chọn địa điểm làm chuồng Chọn nơi cao ráo thoát nước, ở cuối hướng gió, tránh gió lùa. Chuồng nên làm hướng nam hoặc đông nam.

- Kiểu chuồng Có sàn, đơn giản tre nửa lá. Có 3 kiểu: Chuồng dê nhốt chung, chuồng dê chia ô lớn, chuồng chia ô nhỏ nhốt riêng từng con. Sàn chuồng làm bằng thanh tre, gỗ nửa thẳng, nhẵn, bản rộng 2,5cm, cách nhau 1,5cm, cách

mặt đất 0,6 – 0,8m. riêng đối với dê con, các nan nhỏ cách nhau 0,8cm để dê không bị lọt chân.

